

Nytårstale 2022

Formanden for Naalakkersuisut

Múte Bourup Egede

-0-

Kære ærede landsmænd. Jeg ønsker jer af hjertet et godt nytår.

Vi har nu passeret den mørkeste tid af året. Måtte vi ved fejringen af vintersolhverv og juledagene have oplevet kærlighed og sammenhold i familien og i samfundet som helhed.

Og måtte den kærlighed og det sammenhold vi har oplevet, udmønte sig i fornyet styrke for dagene der kommer – og for vor fremtid.

Vi har nu passeret et begivenhedsrigt år 2021, og vi står på tærsklen af det nye, og byder velkommen til år 2022.

Fra den mørkeste tid af året, er vi i overgangen mod lysere tider. Lyset og nytåret bringer håb.

Nytåret 2022, giver båd dig og mig – og os alle sammen – en mulighed for at forme vor tilværelse påny.

-0-

Vore kulturaktører, idrætsfolkene og foreningerne bidrager i høj grad til den følelse af sammenhold vi har som samfund.

I det forgangne år har mange af vore sportsfolk præsteret mange enestående og gode resultater, som vi har god grund til at være stolte over. Jeg vil her særsomt nævne en begivenhed..

I løbet af sommeren stod vi sammen som nation og så vore kvindelige håndboldspillere dyste i det amerikanske kontinent for at kvalificere sig til verdensmesterskaberne i håndbold. Selvom vi ikke nåede helt frem, så var vi alle meget stolte over at se, hvordan de kæmpede mod store og folkerige nationer – og sågar vandt over flere af dem.

Blandt vore kulturaktører var vort land også godt med for at vi kunne holde sammen udadtil, da der blev sat ord på forhold, der flyttede tingenes tilstand.

Den unge forfatter Niviaq Korneliussen blev den første grønlandsk, der for første gang vandt den nordiske litteraturpris. En udnævnelse som vi alle skal være stolte over.

Udover den stolthed vi følte over hendes udnævnelse, er det også nødvendigt at bide mærke i at hendes roman 'Naasuliardarpi – Blomsterdalen', gav anledning til at forholde sig til hendes budskab, en kendsgerning som er vor store udfordring som nation, nemlig det at bekæmpe og overkomme selvmord.

Vi kan først komme over denne udfordring ved at stå sammen og støtte hinanden som nation. For det er når vi står sammen og støtter hinanden, at vi opnår den umådelige styrke der kan overvinde alt.

-0-

Gennem de sidste par år er mange familier blevet ramt af at blive smittet af Covid-19.

Det er vigtigt for alle familier, og specielt for børnene, at sætte ord på hvordan de oplever dette overfor mor, far eller til en de er tæt knyttet til.

For det er mor og far eller en nært knyttet slægtning som ved hvad man skal gøre for at undgå at blive smittet, og hvis du er bange, så tal med en voksen om dette.

Det er ved denne pandemi vi bliver mindet om, hvor vigtigt det er at hjælpe hinanden.

At hjælpes ad som medborgere og familie giver både styrke og sammenhold. Dette minder os også om, at hvis vi skal hjælpes ad landet over og handle, for det er dig og mig der er de eneste som kan gøre det.

Pandemien er stadig et reelt faktum, og myndighedernes anbefalinger er stadig gældende.

Der er flere steder i vort land hvor der ikke er læger, og hvis de steder skal beskyttes, må vi udvise stor forsigtighed.

Vi følger med i pandemiens udvikling verden over, og de tiltag der er blevet lavet for at forhindre smittespredning over hele landet og som skal forhindre, at vores sundhedsvæsen bliver belastet, skal køre videre.

Lad os som samfund bekæmpe covid-19, og hver især tage ansvar for at forhindre smittespredning så godt som vi kan..

-0-

Det sidste år førte til en politisk ændring. Gennem valget skete der et politisk skift, og borgerne valgte ved deres stemme en retning der fører til mere lighed, hvor det klare ønske var, at der skulle være mere sammenhold.

Vi vil fra Naalakkersuisuts side respektere og handle på dette ønske. Inddragelse og samhørighed skal være nøgleord i denne sammenhæng, og vi skal respektere, at der kan være forskellige holdninger til tingene, og det er i denne ånd hvormed Naalakkersuisut vil føre udviklingen videre.

Dette afspejler sig allerede i Finansloven. Det økonomiske grundlag er færdigbehandlet og formelt godkendt af et flertal, således at vi med støtte fra alle kan udføre de målsætninger vi har sat os for at realisere.

Samhørighed styrker, og i den sammenhæng vil jeg gerne udtrykke min tak til alle partierne i Inatsisartut for det gode og åbne samarbejde vi har haft, og jeg ser frem til, og glæder mig til de opgaver vi sammen skal løse i den kommende tid.

For vi har store udfordringer foran os. Det centrale er, at vi skal skabe mere lighed, og for at skabe lighed er det absolut nødvendigt med forandring. Gennem mere lighed skaber vi grundlaget for et mere trygt samfund.

At skabe et trygt familieliv er også et yderst centralt område. Hvis vi som et samfund skal opnå dette, er det særdeles vigtigt at vi med gensidig respekt skaber udvikling på boligområdet og det sociale område. Det er også yderst vigtigt at højne det brede uddannelsesniveau. Det er nødvendigt at vi løser de behov for kompetence samfundet har gennem uddannelse. Derved kan vi skabe større tryghed på arbejdsmarkedet med kvalificeret arbejdskraft og skabe større muligheder for at individet og familierne for at forsørge sig selv – både i hverdagen og på boligområdet.

Større lighed udtrykkes på forskellige måder. Større lighed betyder, at vi alle, uanset baggrund får muligheden for at være med til at leve i et trygt samfund. Vi kan ikke alle bidrage med de samme ting. Der er mennesker iblandt os der har behov for støtte og opbakning. Der er også mennesker iblandt os, som efter et langt og aktivt liv skal leve en tryk alderdom. Hvis vi alle i samfundet bidrager og arbejder sammen, vil vi i Naalakkersuisut være med til at lede i denne proces...

Og vi er allerede begyndt. Naalakkersuisuts mål med at forbedre forholdene for de ældre får opbakning fra alle partierne. Men det er kun det første skridt.

Vi må tage de næste skridt for at skabe fremgang i samfundet i det nye år. Reform på boligområdet er nogle af de vigtigste skridt vi må tage.

For det er hjemmet der er et af de vigtigste grundlag for et trygt liv.

Udredningsarbejdet er allerede foretaget, og vi står nu på tærsklen af det næste skridt, nemlig at foretage en velforberedt boligreform.

Vi skal skabe mere smidige muligheder for at man selv kan eje en bolig. Vi må arbejde sammen om at alle, uanset baggrund, kan have et hjem. Vi skal på en sammenhængende måde arbejde sammen for at forhindre, at borgere ender i en situation hvor de bliver hjemløse.

Jeg vil gerne benytte denne anledning for af hjertet at takke de mennesker, foreninger, arbejdspladser og samarbejdsorganer der ihærdigt arbejder for at støtte og hjælpe de svage og de boligsøgende iblandt os. Det er jer der viser, hvor stor en styrke der kan iværksættes når man arbejder i samhörighed.

Hjemmet skal være det sted hvor børnene skal vokse op i tryghed. Barnet har behov for sine forældre, for det er forældrene, som skal bane vejen for barnets videre færd i livet og det er forældrene der er de vigtigste kilder for kærligheden.

Hvis alle skal tage del i dette, skal psykisk og fysisk vold ikke være til stede – for ingen af delene er acceptabelt. Mange forskellige tiltag for at bekæmpe både psykisk og fysisk vold har været iværksat i årenes løb, og heldigvis har dette arbejde blandt frivillige og professionelle for at hjælpe, båret frugt for en del mennesker. Jeg vil derfor også gerne benytte denne anledning til at takke de sagsbehandlere og frivillige støttepersoner, der er med i denne væsentlige indsats, og ønsker for dem alle gode og fornyede kræfter til at varetage dette vigtige arbejde i det nye år.

Såfremt psykisk og fysisk vold markant skal mindskes, er det yderst vigtigt at italesætte dette fænomen. Desværre er vi ikke altid gode til at sætte ord på det der gør ondt i livet. Desværre forholder det sig for ofte også sådan, at det synes at være nemmere at gemme og begrave tingene, i stedet for at takle dem. Det ligger i os alle. Det er nemmere for os at henlede opmærksomheden på andres problemer og nedgøre andre mennesker. Dette resulterer ofte i forøget tilsløring, skam, sorg og vrede.

Vi kan alle deltage og bidrage til at bekæmpe psykisk og fysisk vold. I stedet for at bebrejde og kritisere de der beder om hjælp, kan vi bistå dem og være med til at hjælpe dem på vej.

Uanset hvor gamle vi er, må vi lære at tilkendegive og sætte ord på, at vi har brug for hjælp og erkende, at det er det vigtigste redskab vi ejer, såfremt vi vil videre i livet.

Fra Naalakkersuisut er vi rede til at være med i front for at arbejde sammen om at komme over denne udfordring, og det skal ske på en nuanceret og en kollektiv facon. Vi er åbne for at forøge og udvikle de eksisterende hjælpemidler der er til rådighed, og specielt også i at være med til at afsøge nye veje og nye muligheder. Vi i Naalakkersuisut tror på, at vi sammen med befolkningen kan nå målet. I Naalakkersuisut tror vi på, at vi alle, uanset hvor vi befinder os, kan bidrage med det som vil være til gavn for os alle.

Vi må rette blikket mod os selv, når vi som samfund og individer i vore liv kan se mulighed for fremskridt.

Alle borgere hver især har evner. Vi har alle forskellige kompetencer. Hvis mor og far skal på arbejde, er det barnehjælpere og lærere og personale i fritidsklubberne der skal arbejde.

Vi skal drage omsorg for vore ældre.

Hvis vi skal have føde, er det fangerne og fiskerne der må tilvejebringe dem, og der skal folk til for at bearbejde deres fangst.

Butikspersonalet arbejder, for at vi kan dække fornødenhederne i vore hjem.

Varetagelse af affaldshåndtering og elektricitet har brug for folk med kompetencer.

Sundhedspersonalet arbejder dag og nat for at sikre, at vi kan leve et sundt og trygt liv.

Alle som høj og lav kan i lighed bidrage til fremskridtet i vort land – Hver dag er mange mennesker rollemodeller på dette felt i kraft af deres arbejde, for arbejdet er vort største aktiv.

Hvis der er en iblandt os der oplever fremgang og succes, vil dette have en gavnlig effekt for os alle.

-0-

Vi kan alle opleve at komme ud for uforudsete hændelser, og kan derved blive nødsaget til at måtte modtage hjælp fra det offentlige for at kunne komme videre i livet.

På dette område er kommunerne væsentligt placeret, for det er kommunerne der er de nærmeste til at understøtte borgerne i hverdagen.

De ansatte i kommunen og de folkevalgte varetager, og hjælper med de personlige forhold på borgernes vegne. Sagsbehandlerne gør en stor indsats og laver et umådeligt, og ofte ensomt, arbejde på det område.

Det er sagsbehandlerne vi skal takke for det arbejde de udfører til hverdag. De arbejder indenfor nogle rammer, som ofte gør det vanskeligt for dem at udføre deres hverv, og det må ændres.

Fra Naalakkersuisut skal vi i det nye år påbegynde arbejdet for at forny det sociale område. Vi skal forstærke koordineringen af de sociale myndigheders arbejde. Der skal fokuseres på de enkeltes eksisterende kompetencer under reformarbejdet.

Nogle af de områder vi skal arbejde på, er arbejdsmarkedsområdet og en skattereform. En reform på det sociale område, arbejdsmarkedsområdet og skatteområdet berører os alle i samfundet.

Reformarbejdet kan kun lykkes, hvis det sker med bred politisk opbakning. Vi vil i Naalakkersuisut fastholde den brede politiske opbakning for at sikre, at alle borgerne bliver inddraget, således at borgernes levevilkår markant forbedres.

Jeg er ikke i tvivl om, at vi kan finde løsninger på borgernes vegne. Lad os forene vore kræfter for et godt formål. For et samarbejde blandt de folkevalgte og samfundet vil sikre fremgang for vort land og for vor befolkning.

-0-

Vi har alle en vision om vort land. Det centrale i denne vision er, at vi vil forbedre livsvilkårene for alle der bor her i landet.

Denne tanke i sig selv er en styrke, selvom vi kan være uenige om hvilken kurs vi vil tage for at nå dertil.

Vi har en opgave som vi må løse sammen i den kommende tid. Lufthavnsbyggeriet er igangsat baseret på beslutningerne i Inatsisartut, og der skal bygges en lufthavn i Qaqortoq. Rejsemønstret vil ændre sig radikalt når lufthavnene er bygget færdige og det vil skabe mange nye muligheder.

Vi skal samarbejde om kursen og de nye muligheder i alle beboede områder i det nye år – det er ikke kun i de byer hvor der etableres lufthavne, at der vil ske en udvikling, det er vigtigt at hele samfundet har gavn af denne udvikling.

Det vigtigste er, at skabe grobund for initiativer i lokalsamfundene, således at man kan gøre god brug af de eksisterende kompetencer der findes i lokalsamfundene og inddrage dem i udviklingen.

Vi vil arbejde for at de kræfter i samfundet, den viden og uddannelse og pengeomsætningen forøges, således at vi lever i et mere lige samfund.

I de fleste steder over hele landet forefindes kompetencerne på turistområdet allerede. Vi må påbegynde og samarbejde om at gøre vort land tiltrækkende ved at gøre brug af lokale kræfter, således at vi kan bane vejen for, at så mange som muligt kan opleve vort enestående land på en ansvarlig måde overfor miljøet.

Vi skal samarbejde for at vor erfaring bliver til gavn for os alle, således at vi som samfund bliver endnu mere selv bærende.

-0-

Vi er gode til det vi kan indenfor fangst og fiskeriområdet. Det er nødvendigt at vi udbygger indenfor dette største aktiv som vi har. Hvis vi skal opnå gode resultater indenfor de mål vi har sat os, så er det nødvendigt at vi udvikle på det vi er bedst til, nemlig fiskeriområdet.

I efteråret mødtes de parter der har en interesse i vores vigtigste erhvervsområde for at diskutere hvordan fremtiden skal forme sig for området og udgav en betænkning. Det er vigtigt at diskutere og vurdere betænkningen og sikre, at der sker et bredt samarbejde som muligt i denne proces.

I det nye år skal der afholdes fiskeriseminarer, således at borgerne deltager i debatten omkring vort vigtigste erhverv.

Hvordan reformen på dette område vil se ud, vil vi se, når så mange som muligt har tilkendegivet deres mening omkring den kommende fiskerilov. Det vigtigste er dog at vi ikke alene fokuserer på den nuværende situation, men også tager de kommende generationers muligheder for fiskerierhvervet i betragtning.

Hvis vi fremover fortsat skal have gavn af fiskeriet, turismen og vort miljø, vil jeg sige som Apollo fra bygden Saattut der kort og kontant udtrykte kernen af den vej vi skal følge, således:

“ Kingullertut inuusutut piunnaartariaqarpugut. -

Vi må alle holde op med at leve som om vi er den sidste generation her på jorden.”

Vi er et lille samfund der lever i et kæmpe udstrakt område. Det ved vi alle. Men vort land kan have stor indflydelse og bidrage med meget overfor verdenssamfundet, og det gør vi jo allerede på mange felter.

Lad os rette blikket på de muligheder vort miljø giver os, og på hvad klimaet byder os.

På energiområdet kan vi være selvforsynende og være i stand til at stå alene. Vi har et overskud af energi der kan gavne vort lands erhverv. Vi kan bidrage til klimamålene med vores omstilling til vedvarende energi gennem vandkraft som også kan eksporteres.

Omstilling til vedvarende og ren energi som verdenssamfundet fokuserer så meget på i disse år, giver muligheder for udvikling i vort land. Verdenssamfundet fokuserer på disse ting for at sikre, at de kommende generationer har nok føde og steder at bo i, og for at mindske de menneskeskabte klimaændringer, der har resulteret i global opvarmning.

Lad os deltage i de globale bestræbelser på et mere bæredygtigt liv med at handle. Lad os vise verden den bæredygtige levevis der kendetegner folk der lever i Arktis, og placere Grønland som det reneste land der har et erhvervsliv baseret på ren energi.

Vi har mulighed for at vise verden, at vi i fremtiden kan blive et selvstændigt land der kan samarbejde med dem. Lad os vise, at vi selv udvikler vort land på en ansvarlig måde. Ved at værne om, og gøre god brug af vort miljø, fiskeriet og turismen, energiområdet og råstofområdet og udvikle disse områder i overensstemmelse med internationale aftaler.

At kunne give et bidrag til og påvirke verdenssamfundet ligger ikke i vores antal, men i graden i vor evne til at handle.

-0-

Til slut vil jeg opfordre jer alle, lad os bestræbe os på at opmuntre og drage styrke fra hinanden.

Vi har som et samfund mulighed for fællesskab, lad os fokusere på enhed, der vil danne grundlaget for et mere styrket samfund.

Det har aldrig før været så vigtigt som nu at være forenede som et samfund, at bistå hinanden og styrke hinanden.

Det er kun når vi er forenede og støtter hinanden, at vi som samfund kan stå sammen overfor den store bevågenhed og den magtkamp stormagterne er begyndt på overfor vort land og det arktiske område og finde løsninger der gavner os alle.

Positive karakteregenskaber går i arv. Hvis vi som mor, far og andre voksne viser overfor vore børn, at vi opmuntrer og støtter hinanden, så vil kvaliteter som opmuntring og ros overfor andre mennesker blive til samfundsværdier.

Lad os opmuntre de individer i samfundet der fysisk, psykisk og åndeligt inspirerer og styrker os, og rose de mennesker der har de egenskaber vi ikke selv har. Lad os give plads til de kræfter og styrker som vi hver især kan bidrage med.

Lad os takke de mennesker der arbejder i børnehaverne, lærerne, fritidshjemmene, og de mennesker der drager omsorg for de ældre i alderdomshjemmene og for de syge.

Fiskerne og fangerne der følger vore lokale værdier og sørger for at tilvejebringe fødevarer til os, og som tager på daglange fangstrejser for at vi kan bestå som et samfund.

Vi er taknemmelige for de organisationer, der bidrager til at vore samfund kan være aktive, også i der arbejder for vort land, tak for jeres værdifulde bidrag.

Ikke mindst tak til de mange frivillige rundt omkring på kysten: Tak fordi I arbejder på vores vegne, jeres bidrag er med at give stor styrke til vort samfund.

Måtte året 2022 være til gavn for jer alle.

Jeg ønsker jer alle et godt nytår.

Gud bevare vort land.